

**Kedves gyászoló gyülekezet, Pista bácsi, Ágnes, Öcsi, s mindazok akik szerették, tisztelték
Ria nénit!**

Azt reméltem – remélem most is – hogy ha beszélek itt, akkor nem fogok sírni. Mert különben hullna a könnyem, hiszen sajog a szívem, mint ahogy mindannyiunké fáj.

Ria néni – kit szülővárosában, Zalaegerszegen csak Rózsikaként ismernek – búcsút intett és egy fordulattal oda térült, ahol a vígasság örök, mi pedig itt az árnyékvilágban próbáljuk körülírni a lenyomatát, a rajzolatot, mit bennünk hagyott.

A feladat nehezebb, mint gondolnánk. Látszólag áttetsző életút, két gyermek, férj, kisvárosi, köztisztelőben eltelt élet.

Valójában: egy nagy, rejtőző lélek fordultatos, több szakaszból álló élete, mely – szerencsére – a korai nagyvárosi keresés és egy, a történelem által is írt első házasság után valóban aranykorba torkollik Szilágyi István, Pista bácsi oldalán.

Kései érkezőként én ekkortól ismerem, a hetvenes évek végétől ennek az életnek a természetét követem nyomon. Ria néni fiatalabb akkor, mint én most, vonzó, érett asszony, halkszavú, de tömör, mint a kemény fák (nem mint a kövek!). Jó érzés a közelében lenni, mint egy tölgy vagy bükk közelében, de épp mint azoknál, a perspektíva különböző, ő valahogy messzebről, vagy messzebbre néz (és lát), a talajközeli mozgások nem érintik, szél helyéből (többé) ki nem tépheti, tudja, amit tud. Tudása, mint a fák évgyűrűié, bennük a rejtjelek, miket akkor sem mindig sikerül megfejtenünk, ha – mint Ria néni most –, végülis megadják magukat a hatalmasabb erőknek.

Jótulajdonságai – épp mint a lombkoronás magas fáké – számosak: állhatatos, elfogadó, adakozó, enyhet adó.

Ha azt mondom állhatatos, azt idézem fel, ahogy a feladatait ellátta: szívósan, lelkiismeretesen, kitartóan. A statisztikai adatgyűjtésről – két gyermekével járva a várost a háztartási statisztikai lapokat begyűjtendő – csak hallottam, a Bajcsyn levő boltban azonban számtalanszor láthattam, láthattuk, ahogy mosolygósan és türelmesen tette a dolgát. S bizonyára sokan idézik fel a jelenlétét a nyugdíjas korból a kisboltból, ahol Pista bácsival együtt mutattak példát abból, milyen a barátságos és humánus kereskedő.

Ria néni elfogadó volt, nem voltak előítéletei, nem támasztott teljesíthetetlen követelményeket, akár lányának udvarlójáról, akár fiának választásairól, akár unokáinak tetteiről volt szó. Nem akarta megmondani nekünk, milyenek legyünk, hanem elfogadott olyannak, amilyenek épp voltunk. Ahogy a fa

sem válogatja meg az ágára szálló madarakat, hanem árnyat, táplálékot, hajlékot kínál azoknak. Szeszéyleinket, különös szokásainkat nem egyszerűen tűrte, hanem igazodott hozzájuk, együttműködött, anélkül, hogy saját integritását feladta volna. Ha van toleráns lény, Ria néni az volt.

És mert az emberek különbözőségének az elfogadása és a másik személlyel teremtett harmónia olyan könnyen ment neki, lehetett élete férjével, Szilágyi Istvánnal ennyire kiegyensúlyozott és szeretettel. Az adakozó, a fenti felsorolásban annyit tesz: bőkezűen nyújtó. Figyelmet, szeretetet, törődést, gondoskodást. A közös étkezéseknél ez különösen kitűnt. Addig nem tudott leülni s velünk enni, amíg meg nem bizonyosodott róla, hogy Pista bácsi és a többiek mindenből bőségesen vettek-kaptak. Ha tehette, fürkészte óhajainkat, hogy mire megérkezünk a kedvenceink legyenek az asztalon, mert az neki is, nekünk is öröm.

Így érkezünk természetének enyhet, azaz pihenést, felüdülést megkönnyebbülést nyújtó oldalához. Az egykori Lenin, mai Madách ligetbe (lakótelepre) érve, az ember elfeledhette gondját-baját, Ria nénival rágyújthatott, esetleg megivott egy pohár bort – legalább a vendég, ha ő nem is – elbeszélgetett és máris olyan volt, mintha a veszedelmes, nyüzsgő dzsungelből az enyhet adó ligetbe ért volna, mintha egy békebeli kávéházban beszélgetne az emlékezetesen rekedtes hangú, mosolygós, világra nyitott asszonnyal

A sírnál állók nem tehetnek mást az eltávozott kapcsán az élet értelméről (és értelmetlenségéről), saját rendeltetésükről gondolkodnak, miközben az elhúnyt tetteit, erényeit sorba veszik. Nincs menekvés, a végső kérdés elől nem bújhatunk el.

Aki Ria néni életét felidézi – még ha csak ilyen töredékesen is mint e pár szó - arra kell jusson: élni minden körülmények, háború, diktatúra, relatív szegénység közepette, magas stallumok és hírnév nélkül is érdemes. Érdemes, mert azokkal az egyszerű eszközökkel, amelyekkel Ria néni élt, a világ gazdagabbá tehető volt, mert két gyermeket felnevelt, mert Pista bácsinak az első perctől az utolsóig hű és odaadó társa volt, mert unokáinak, s nekünk akiket köreibe fogadott olyan biztos pont volt, mint egy öles platánfa örökös házunk örökös kertjében.

A teste nyugodjon békében! A szelleme és a lelke maradjon velünk!